

Besl. O. nr. 33

Jf. Innst. O. nr. 24 (2001-2002), Ot.prp. nr. 11 (2001-2002) og Ot.prp. nr. 57 (2000-2001)

År 2002 den 7. februar holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lo v

om barnetrygd (barnetrygdloven)

Kapittel 1. Formålet med barnetrygden

§ 1 Formål

Barnetrygden skal bidra til å dekke utgifter til forsørgelse av barn.

Barnetrygd for ett barn mer enn det faktiske barnetall, utvidet barnetrygd, jf. § 9, skal bidra til å dekke merutgifter en enslig mor eller far har som følge av at vedkommende bor alene med barnet i en egen husholdning.

Kapittel 2. Vilkår for barnetrygd

§ 2 Hvem som har rett til barnetrygd

Foreldre som har barn under 18 år boende fast hos seg, har rett til barnetrygd dersom barnet er bosatt i riket etter bestemmelsene i § 4.

Annen omsorgsperson eller barneverninstitusjon som har barn under 18 år boende fast hos seg, har rett til barnetrygd dersom barnet er bosatt i riket etter bestemmelsene i § 4.

Hvis foreldrene ikke bor sammen og skriftlig har avtalt delt bosted i samsvar med barneloven § 35 a andre ledd, kan hver av foreldrene få rett til 50 prosent barnetrygd, hvis de fremsetter krav om dette.

Et vilkår for rett til barnetrygd er at barnet ikke har inngått ekteskap etter lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap eller registrert partnerskap etter lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap. Likestilt er utenlandsk ekteskap eller partnerskap som anerkjennes i Norge.

§ 3 Barnetrygd på Svalbard

Loven gjelder for barn som oppholder seg på Svalbard og som er medlem i folketrygden etter folketrygdloven § 2-3.

§ 4 Bosetting i riket m.m.

Et barn anses som bosatt i riket når barnet

- a) fødes i riket og moren ved fødselen har oppholdt

seg eller skal oppholde seg i riket i mer enn 12 måneder,

- b) skal oppholde seg i riket i mer enn 12 måneder,
- c) fødes under morens utenlandsopphold, dersom moren er å regne som bosatt i riket eller fyller vilkårene om medlemskap i folketrygden etter § 5, eller
- d) adopteres etter norsk lov under adoptivforeldrenes utenlandsopphold, og adoptivforeldrene er å regne som bosatt i riket eller fyller vilkårene om medlemskap i folketrygden etter § 5.

Det er et vilkår for rett til barnetrygd at barnet og den barnet bor fast hos har lovlig opphold i Norge.

Ved midlertidig fravær fra Norge som ikke er ment å vare mer enn 12 måneder, regnes barnet fortsatt som bosatt her. Dette gjelder likevel ikke dersom barnet skal oppholde seg i utlandet mer enn seks måneder per år i to eller flere påfølgende år.

Barn som har søkt asyl i Norge, eller som er barn av personer som har søkt asyl her, anses tidligst som bosatt i riket fra og med den kalendermåneden det er gjort vedtak om å gi asyl eller oppholdstillatelse i Norge.

§ 5 Krav om medlemskap i folketrygden for rett til barnetrygd for personer utenfor Norge

Ved utenlandsopphold som fører til at vilkårene i § 4 ikke lenger er oppfylt, gis det likevel rett til barnetrygd når både barnet og den barnet bor fast hos under utenlandsoppholdet er medlemmer i folketrygden etter folketrygdloven § 2-5 eller § 2-8.

Hvis barnet bor i utlandet sammen med begge sine foreldre, må barnet og begge foreldrene være medlemmer i folketrygden som nevnt i første ledd.

Hvis barnet bor i utlandet og ikke fyller vilkårene i § 4, foreligger det ikke rett til barnetrygd, selv om foreldrene er bosatt i Norge.

Departementet kan gi forskrifter om dispensasjon fra reglene i denne paragrafen.

§ 6 Arbeidstakere i Norge og på kontinentalsokkelen

Bestemmelsene i EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1 og 2 (Rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 og Rådsforordning (EØF) nr. 574/72 mv.) får tilsvarende anvendelse på en arbeidstaker mv. som arbeider med leting etter eller utvinning av olje, gass eller andre naturressurser på den norske delen av kontinentalsokkelen, som om vedkommende hadde arbeidet på norsk territorium.

§ 7 Barn av arbeidstaker ved utenlandsk representasjon eller annen administrativ tjenestegren

Det gis ikke barnetrygd for barn som har fast bosted hos arbeidstaker ved utenlandsk representasjon eller annen administrativ tjenestegren her i riket, med mindre vedkommende er norsk statsborger eller fast bosatt her og betaler skatt til Norge av sin arbeidsinntekt.

Det gis likevel barnetrygd for barn av ektefelle eller samboer til utsendt arbeidstaker ved utenlandsk representasjon eller annen administrativ tjenestegren her i riket når ektefellen eller samboeren helt eller delvis forsørger barnet og betaler skatt i Norge av sin årlige arbeidsinntekt som overstiger to ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 8 Unntak ved rettigheter i utenlandske trygdeordninger m.m.

Departementet gir forskrifter med nærmere bestemmelser om unntak fra retten til barnetrygd i tilfeller hvor det foreligger tilfredsstillende dekning fra utlandet.

Kapittel 3. Barnetrygd for ett barn mer enn det faktiske barnetall (utvidet barnetrygd)

§ 9 Vilkår for rett til utvidet barnetrygd

Det foreligger rett til utvidet barnetrygd i de tilfeller der barnets foreldre er ugift, skilt eller separert og ikke bor sammen i en felles husholdning. Utvidet barnetrygd kan også gis til gjenlevende ektefelle. Det gis ikke utvidet barnetrygd dersom søkeren bor i samme boenhet som den andre av barnets foreldre.

Utvidet barnetrygd kan likevel gis i tilfeller der foreldrene er gift, hvis den som setter fram krav godtgjør at

- a) samlivet mellom ektefellene har vært hevet i minst 6 måneder (faktisk separasjon),
- b) den ene ektefellen har vært forsvunnet i minst 6 måneder. Tilsvarende gjelder for forsvunnet samboer eller partner, eller
- c) ektefellene er midlertidig separert ved kjennelse etter ekteskapsloven § 92.

Det foreligger ikke rett til utvidet barnetrygd i tilfeller der barnas foreldre vanligvis bor sammen, men

der de midlertidig bor atskilt som følge av arbeid, utdanning e.l.

Bestemmelsen i denne paragrafen gjelder tilsvarende for annen omsorgsperson som barnet bor fast hos og som fyller vilkårene i denne paragrafen.

Det foreligger ikke rett til utvidet barnetrygd for særkullsbarn dersom stønadsmottakeren

- a) inngår ekteskap,
- b) lever i et ekteskapslignende forhold i en felles husholdning uten felles barn og har levd slik i minst 12 av de siste 18 måneder, eller
- c) har eller får felles barn med en person som han eller hun lever sammen med i et ekteskapslignende forhold i en felles husholdning.

Kapittel 4. Barnetrygdens størrelse og utbetaling

§ 10 Barnetrygdens størrelse

Barnetrygd gis med de beløp som fastsettes av Stortinget.

§ 11 Stønadsperiode

Barnetrygd gis fra og med kalendermåneden etter at retten til barnetrygd inntreffer og tidligst med virkning fra kalendermåneden etter at barnet er født.

Barnetrygd gis for opptil tre år før den kalendermåneden da kravet ble satt fram, dersom vilkårene for rett til stønad var oppfylt i denne perioden. Barnetrygden utbetales til og med kalendermåneden før barnet fyller 18 år. Dersom retten til barnetrygd faller bort tidligere, stanses utbetalingen ved utgangen av den kalendermåneden retten til barnetrygd faller bort.

§ 12 Utbetaling av barnetrygd

Barnetrygden utbetales etterskuddsvis hver måned av trygdekontoret. Barnetrygden utbetales til den som har rett til stønad. I de tilfeller der barnetrygden tilstår automatisk etter reglene i § 14, utbetales barnetrygden til barnets mor hvis ikke foreldrene har gitt trygdekontoret melding om at barnetrygden skal utbetales til barnets far. Hvis foreldrene bor sammen og begge søker om barnetrygd, utbetales stønaden til moren.

Trygdekontoret kan i særlige tilfeller bestemme at barnetrygden skal utbetales til en annen som skal sørge for at den kommer barnet til gode.

Dersom vilkårene i § 2 tredje ledd er oppfylt, kan hver av foreldrene få utbetalt barnetrygd med 50 prosent av den stønaden hver av dem utløser rett til.

§ 13 Tilbakekreving etter feilaktig utbetaling

Dersom noen har mottatt barnetrygd etter denne loven i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. Barnetrygd kan også kreves tilbake når stønadsmottakeren eller noen som har handlet på hans eller hennes vegne, uaktsomt har gitt feil-

aktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra trygdeetatens side og støttemottakeren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i første ledd kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det blant annet legges vekt på hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette leddet er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Et beløp som blir krevd tilbake etter første ledd, kan enten dekkes ved trekk i fremtidig barnetrygd eller inndrives etter bestemmelsene i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt.

Kapittel 5. Saksbehandling m.m.

§ 14 Krav om barnetrygd

Barnetrygd for barn som fødes i Norge ytes automatisk, uten at krav må settes fram.

Krav må likevel settes fram på skjema fastsatt av Rikstrygdeverket, dersom

- barnets mor ikke er registrert som bosatt i Norge i henhold til lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering,
- barnet er eldre enn seks måneder når rett til barnetrygd inntreffer, selv om barnet tidligere har vært berettiget til barnetrygd fra Norge,
- stønadmottakeren har krav på barnetrygd for ett barn mer enn det faktiske barnetall, utvidet barnetrygd, etter § 9, eller
- retten til barnetrygd skal vurderes etter EØS-avtalens regler eller regler i andre trygdeavtaler.

Når krav om barnetrygd må settes fram skal kravet i alminnelighet settes fram av den som barnet bor fast sammen med. Når barnet bor sammen med begge foreldrene, setter en av disse fram kravet.

I de tilfeller der begge foreldrene fyller vilkårene for rett til barnetrygd etter § 2 tredje ledd må begge foreldrene fremsette krav om barnetrygd dersom de ønsker delt utbetaling.

§ 15 Hvem avgjør søknad om barnetrygd. Klage og anke

Trygdekontorets vedtak etter barnetrygdloven kan påklages til fylkestyngdekontoret. Et vedtak gjort av folketrygdkontoret for utenlandssaker kan påklages til Rikstrygdeverket. Et vedtak i klagesak kan ankes inn for Trygderetten.

Fristen for klage og anke er seks uker.

Et vedtak etter barnetrygdloven kan ikke bringes inn for de alminnelige domstolene før mulighetene til å klage og anke er nyttet fullt ut.

§ 16 Saksbehandling

Ved behandlingen av saker etter loven her gjelder reglene i forvaltningsloven, likevel slik at reglene i folketrygdloven § 20-8, § 21-4, § 21-9, § 21-10 første ledd, § 21-11 og § 21-12 gjelder så langt de passer.

Kapittel 6. Plikter for den som krever eller mottar barnetrygd

§ 17 Stønadmottakerens opplysningsplikt

Den som mottar barnetrygd plikter straks, og senest innen 14 dager, å underrette trygdekontoret om endringer i forhold som kan ha betydning for retten til barnetrygd og størrelsen på denne.

Trygdeetaten kan kreve at stønadmottakeren gir de opplysninger og leverer de erklæringer og attester som er nødvendige for at trygdeetaten skal kunne vurdere om vedkommende fortsatt har rett til barnetrygd.

§ 18 Uriktige opplysninger m.m. - følger for barnetrygden

Et krav om barnetrygd kan avslås og en løpende stønad kan stanses dersom

- det ikke blir gitt opplysninger som blir krevd, eller det blir gitt uriktige opplysninger eller fortiet opplysninger av betydning, eller
- vedkommende ikke retter seg etter pålegg som er gitt med hjemmel i denne loven.

Kapittel 7. Administrative bestemmelser

§ 19 Administrative organer

Barnetrygden administreres sentralt av Rikstrygdeverket, regionalt av fylkestyngdekontorene og lokalt av trygdekontorene.

Kapittel 8. Finansiering m.m.

§ 20 Finansiering

Trygdeetatens utgifter til utbetaling av barnetrygd og til administrasjon av barnetrygden dekkes av statskassen.

§ 21 Hvem som disponerer tilskuddet på vegne av staten

Staten stiller forskuddsvis og senest på betalings-tidspunktet de nødvendige midler til dekning av trygdens utgifter til rådighet for Rikstrygdeverket.

Trygdeetaten skal holde barnetrygdens midler regnskapsmessig adskilt fra andre midler som den har til rådighet.

Kapittel 9. Forskjellige bestemmelser

§ 22 Avtaler med andre land

Kongen kan inngå gjensidige avtaler med andre land om rettigheter og plikter etter denne loven. Herunder kan det gjøres unntak fra lovens bestemmelser.

§ 23 Straff for å gi uriktige opplysninger og for ikke å gi nødvendige opplysninger

Den som mot bedre vitende gir uriktige opplysninger, eller holder tilbake opplysninger som er viktige for rettigheter eller plikter etter denne loven, kan i tillegg til de sanksjoner som følger av § 13 og § 18, straffes med bøter hvis forholdet ikke går inn under strengere straffebud.

Rikstrygdeverket eller den det gir fullmakt begjærer påtale.

§ 24 Forskrifter

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføringen av denne loven.

Kapittel 10. Ikraftttredelse og overgangsbestemmelser.

§ 25 Ikraftttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Fra samme dato blir lov 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd opphevet.

Ågot Valle
president

§ 26 Overgangsbestemmelser

For den som har satt fram krav og fyller vilkårene for barnetrygd etter lov 24. oktober 1946 nr. 2 om barnetrygd før denne loven trer i kraft, gjelder følgende overgangsbestemmelser:

1. Foreldre som ved lovens ikraftttredelse ikke lever sammen, men deler den daglige omsorgen for barn og mottar eller har rett til delt utbetaling av barnetrygd, vil kunne fortsette med denne ordningen inntil det blir fremsatt krav om endring av den delte utbetalingen.
2. Den som ved lovens ikraftttredelse mottar eller har rett til barnetrygd under utenlandsopphold etter reglene i forskrifter om fravikelse av vilkåret i lov om barnetrygd av 24. oktober 1946 § 1 første ledd om at barnet skal være bosatt i riket, kan motta stønaden inntil saken tas opp til revisjon.
3. Barnetrygdmidler for fosterbarn og barn i institusjon, som ved lovens ikraftttredelse er oppspart etter reglene i forskrifter om hvem som skal ha retten til barnetrygd for barn som ikke blir oppfostret hos sine foreldre eller adoptivforeldre, overføres til barnet dersom barnet er 18 år, eller til barnets verge.

Sigvald Oppebøen Hansen
sekretær